

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu T.S.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień
15 października 2023 r.

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 22 listopada 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[ms]

UZASADNIENIE

T. S. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 20 października 2023 r. złożył protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego, które odbyło się 15 października 2023 r. Wnoszący protest podniósł, że w Komisji Wyborczej nr [...] w S. odmówiono mu prawa głosowania.

Prokurator Generalny oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniosli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 851 ze zm. (dalej: „u.r.o.”), przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów tej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Protest wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 2408, dalej: „k.wyb.”) (art. 34 u.r.o.).

Biorąc pod uwagę powyższe, należy uznać, że do protestów przeciwko ważności referendum zastosowanie znajduje również przepis art. 241 § 3 k.wyb. Zgodnie z nim, wnoszący protest powinien sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów lub referendum. Sąd Najwyższy pozostawia natomiast bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą wymogów formalnych, tj. niezawierający zarzutów, które zgodnie z art. 33 ust. 1 u.r.o., mogą być podstawą kwestionowania ważności referendum oraz w którym nie przedstawiono lub nie wskazano dowodów, na których zarzuty te byłyby oparte (art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.).

Ponadto, na podstawie art. 10 § 2 pkt 3 k.wyb., nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu. W niniejszej sprawie wnoszący protest był osobą nieuprawnioną do wniesienia protestu, ponieważ nie miał prawa wybierania. Z informacji przesłanych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie

wynika bowiem, że postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 19 grudnia 2018 r. (sygn. akt Ns 53/17) wobec wnoszącego protest zostało orzeczone ubezwłasnowolnienie całkowite. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 10 stycznia 2019 r.

Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy zauważa, że w niniejszej sprawie wnoszący protest nie przedstawił konkretnych naruszeń stanowiących przejaw popełnienia przestępstwa przeciwko referendum, ani naruszenia ustawowych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Nie przedstawił też żadnych dowodów na potwierdzenie wskazanych przez siebie okoliczności. Co więcej, nie wyjaśnił też z jakich powodów odmówiono mu prawa do głosowania. Powyższe eliminuje możliwość uznania, że jego protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego spełnia wymogi formalne, pozwalające na jego merytoryczne rozpoznanie.

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 1 i 2 u.r.o., orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[r.g.]